

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ 2018-19

«Δημοκρατική συνύπαρξη και ανθρώπινα δικαιώματα»

Οργανωτικά

Συγκροτήθηκε ομάδα έργου για τη Θεματική Εβδομάδα 2018-19 στο νεοσύστατο **Γραφείο Επιστημονικών Μονάδων Α κύκλου** (ν. 4547/2018 (ΦΕΚ 102/ 12-06-18) κατά τον ορισμό του νέου Οργανισμού του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, αποτελούμενη από τις συντονίστριες και τον συντονιστή των μονάδων του.

Οι δράσεις στη νέα θεματική εβδομάδα σχεδιάστηκαν με σκοπό οι μαθητές και οι μαθήτριες: να εμβραθύνουν σε θέματα **στάσεων ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της αξιοπρεπούς συνύπαρξης** στο σχολείο και να **καλλιεργήσουν ικανότητες** διαλόγου, δημοκρατικής διαβούλευσης, συμμετοχής σε συλλογικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων, ανάληψης ευθύνης και διαμεσολάβησης και να εισαχθούν σε **μεθοδολογίες της δημοκρατίας και της συμπεριληπτικής οργάνωσης μαθησιακών δραστηριοτήτων, με καινοτόμες εμπειρικές και ανακαλυπτικές εμπειρίες.**

Οι καινοτομίες που εισήχθησαν στη φετινή θεματική αφορούσαν:

- Α) το σχεδιασμό της **σελίδας επικοινωνίας** με τα σχολεία με περισσότερη οπτικοποίηση και λιγότερο κείμενο,
- Β) τη δημιουργία βιβλιοθήκης που συμπεριέλαβε εκπαιδευτικά προγράμματα μεγάλης κλίμακας και υλικά και δράσεις που προτείνουν φορείς της δημοκρατίας, όπως π.χ. το πρόγραμμα της Βουλής,
- Γ) την έμφαση στην ενταξιακή και συμπεριληπτική εκπαίδευση με συνεργασίες συνεκπαίδευσης με σχολικές μονάδες **Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και Εκπαίδευσης προσφύγων,**
- Δ) την έμφαση σε προγράμματα διαδικασιών και την αναπλαισίωση των προγραμμάτων ενημέρωσης (βλ. επίσης: **Οδηγοί για τη Θεσμική Παιδαγωγική και για τη Συνέλευση τάξης,** στο <http://iep.edu.gr/el/thematiki-evdomada-2018-2019/odigoi>),
- Ε) τη διοργάνωση δράσεων διερευνητικής μάθησης και δημιουργικής επικοινωνίας, προκειμένου να καλλιεργηθούν στάσεις σεβασμού των δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας και δεξιότητες συνδιαλλαγής, συνέλευσης και δημοκρατικής λήψης αποφάσεων (βλ. **ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ, Οδηγίες υλοποίησης** στο <http://iep.edu.gr/el/thematiki-evdomada-category/656-varometro>).
- Στ) την αποτίμηση των δράσεων από τα σχολεία μέσω του βαρόμετρου και της διερεύνησης του σχολικού κλίματος πριν και μετά τις δράσεις της θεματικής εβδομάδας,
- Ζ) την ηλεκτρονική υποβολή του βαρόμετρου (με lime-survey) χωρίς ωστόσο να παραμετροποιείται για πλήρη στατιστική ανάλυση και ποσοτικοποίηση των απαντήσεων, καθώς όποιες ερωτήσεις του βαρόμετρου δεν υπήρξαν αντικείμενο εκπαιδευτικής δράσης απαντώνται με την τιμή 0.

Περιγραφή- καταγραφή της υλοποίησης:

Υπέβαλαν εμπρόθεσμα σχέδιο υλοποίησης της θεματικής εβδομάδας στην κατάλληλα διαμορφωμένη πλατφόρμα του ΙΕΠ **1.611** γυμνάσια και γυμνασιακές δομές. Ενώ εκπρόθεσμα ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου υπέβαλαν άλλα **45** γυμνάσια ή δομές ΔΥΕΠ χωρίς κωδικούς mysch. Συνολικά, υπέβαλλαν πλήρες εβδομαδιαίο σχέδιο **1.656** γυμνάσια και γυμνασιακές δομές στο σύνολο των **1.700** γυμνασίων της χώρας.

Εγγράφηκαν στην έρευνα του lime survey προκειμένου να συμπληρώσουν την αποτίμηση **1.396** σχολικές μονάδες, με μόνη προτροπή αυτή της εγκυκλίου υπενθύμισης. Από αυτές, οι **347** δεν έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία για οριστική υποβολή (βλ. πίνακα 1).

Πίνακας 1: Σύνοψη συμμετεχόντων στην έρευνα

Σύνολο απεσταλμένων προσκλήσεων	0
Σύνολο ολοκληρωμένων ερωτηματολογίων	1.049
Σύνολο με μη μοναδικό κουπόνι	0
Συνολικές εγγραφές	1.396

Λαμβάνουμε ανάδραση σχετικά με τις στάσεις και δεξιότητες των μαθητών και μαθητριών πριν ή/και μετά τις εκπαιδευτικές δράσεις από τα **1.049** συμπληρωμένα βαρόμετρα. Επιπλέον, αντλούμε πληροφόρηση για τις προτιμώμενες θεματικές ενότητες και από ποιοτικά σχόλια από **1.343** σχολικές δομές (βλ Πίνακα 2).

Πίνακας 2: Περίληψη απαντήσεων

Πλήρεις απαντήσεις	1.049
Ελλιπείς απαντήσεις	294
Συνολικές απαντήσεις	1.343

Από τα σχόλια διαπιστώνουμε τους **λόγους** για τους οποίους έχουμε ελλιπείς απαντήσεις, εκ των οποίων οι πιο συνήθεις είναι:

«Δεν το γνωρίζαμε ότι θα γίνει η αποτίμηση με το βαρόμετρο»

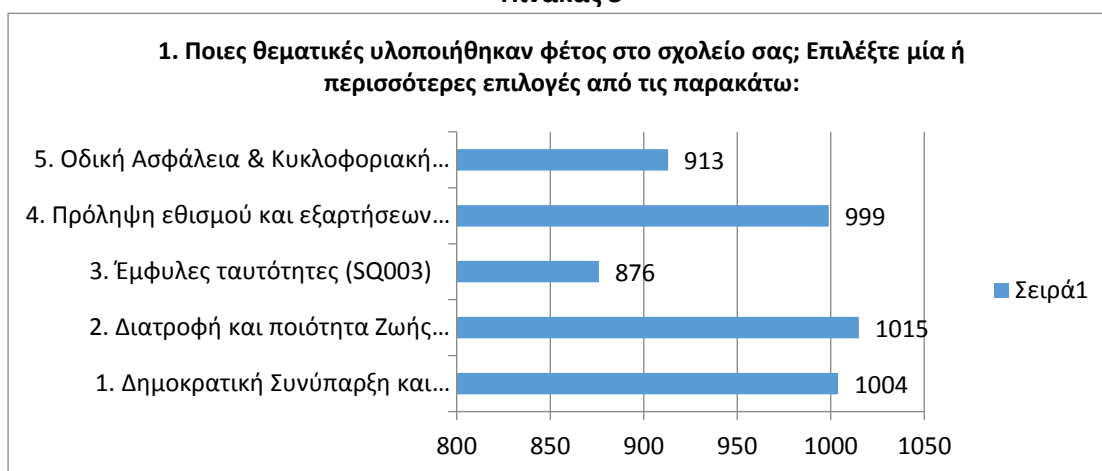
«Δεν προλαβαίνουμε, γιατί μεσολάβησαν οι εκλογές».

Ως προς την εστίαση της θεματικής σε συγκεκριμένα προγράμματα και ενότητες, από τις 1.343 απαντήσεις διαπιστώνονται τα εξής ως τις **10 Ιούλη 2019** ανά ερώτημα (βλ. Πίνακες 4, 5, 6, 7)

Ποιες θεματικές υλοποιήθηκαν φέτος στο σχολείο σας; Επιλέξτε μία ή περισσότερες επιλογές από τις παρακάτω

1. Δημοκρατική Συνύπαρξη και Ανθρώπινα Δικαιώματα (SQ001)	1.004
2. Διατροφή και ποιότητα Ζωής (SQ002)	1.015
3. Έμφυλες ταυτότητες (SQ003)	876
4. Πρόληψη εθισμού και εξαρτήσεων (SQ004)	999
5. Οδική Ασφάλεια & Κυκλοφοριακή Αγωγή (SQ005)	913
Σύνολο ολοκληρωμένων ερωτηματολογίων	1.049

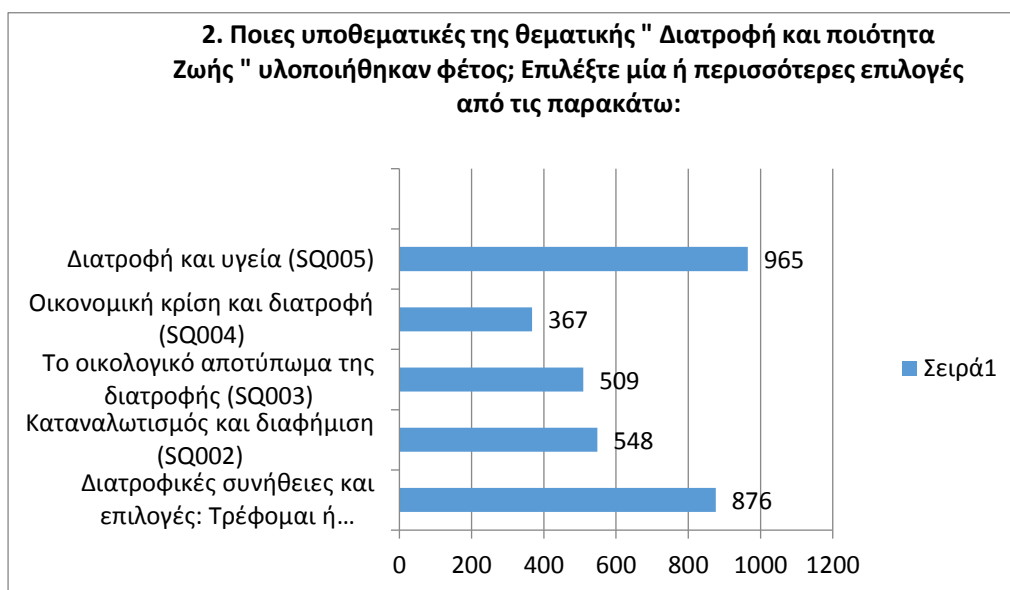
Πίνακας 3

Ποιες υποθεματικές της θεματικής "Διατροφή και ποιότητα Ζωής" υλοποιήθηκαν φέτος; Επιλέξτε μία ή περισσότερες επιλογές από τις παρακάτω:

Διατροφικές συνήθειες και επιλογές: Τρέφομαι ή διατρέφομαι; (SQ001)	876
Καταναλωτισμός και διαφήμιση (SQ002)	548
Το οικολογικό αποτύπωμα της διατροφής (SQ003)	509
Οικονομική κρίση και διατροφή (SQ004)	367
Διατροφή και υγεία (SQ005)	965
Σύνολο ολοκληρωμένων ερωτηματολογίων	1.049

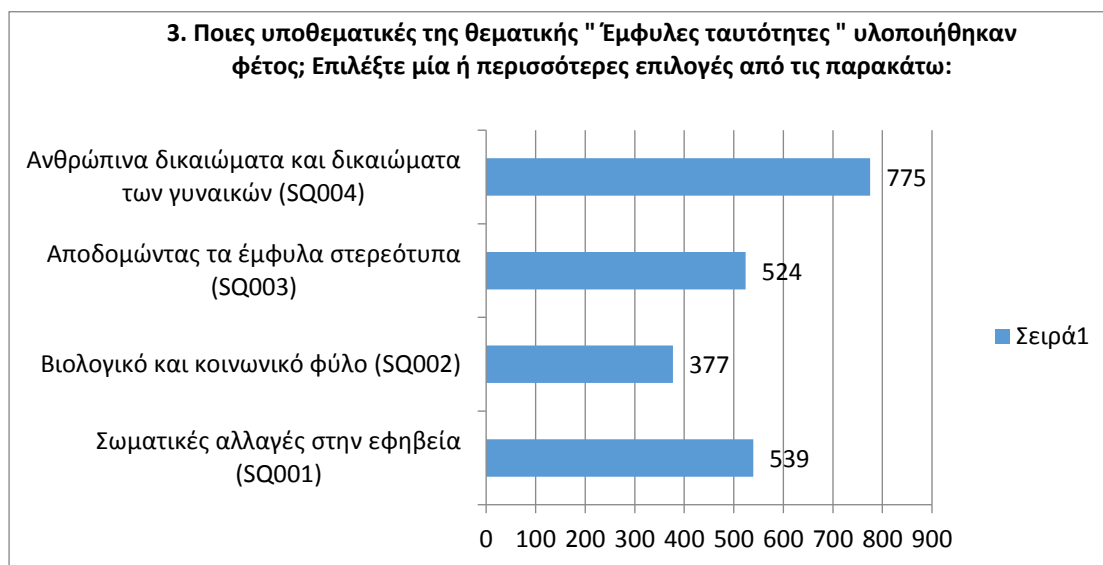
Πίνακας 4

Ποιες υποθεματικές της θεματικής "Έμφυλες ταυτότητες" υλοποιήθηκαν φέτος; Επιλέξτε μία ή περισσότερες επιλογές από τις παρακάτω:

Σωματικές αλλαγές στην εφηβεία (SQ001)	539
Βιολογικό και κοινωνικό φύλο (SQ002)	377
Αποδομώντας τα έμφυλα στερεότυπα (SQ003)	524
Ανθρώπινα δικαιώματα και δικαιώματα των γυναικών (SQ004)	775
Σύνολο ολοκληρωμένων ερωτηματολογίων	1049

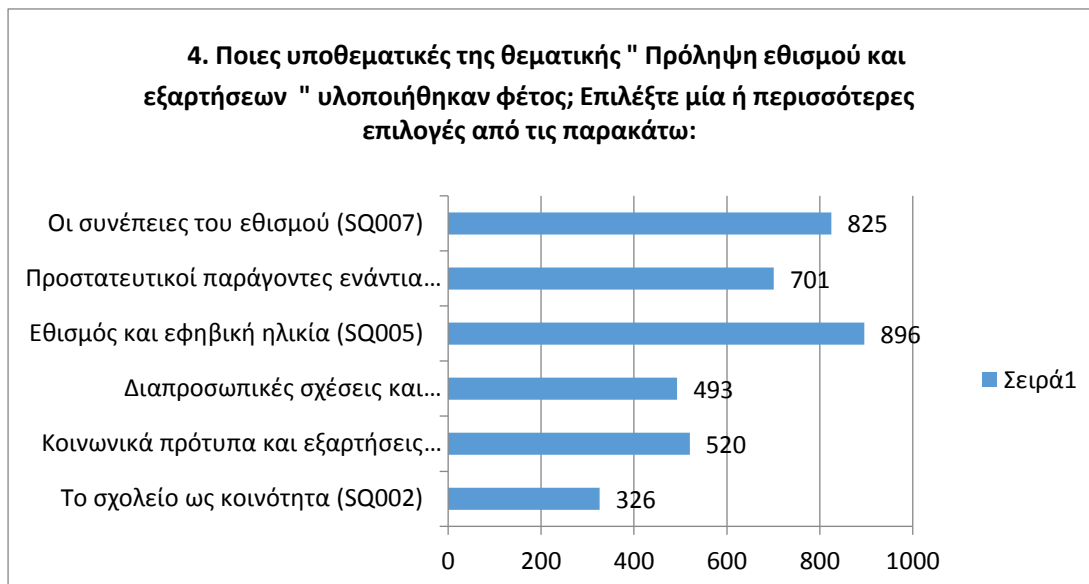
Πίνακας 5

Ποιες υποθεματικές της θεματικής "Πρόληψη εθισμού και εξαρτήσεων" υλοποιήθηκαν φέτος; Επιλέξτε μία ή περισσότερες επιλογές από τις παρακάτω:

Το σχολείο ως κοινότητα (SQ002)	326
Κοινωνικά πρότυπα και εξαρτήσεις (SQ003)	520
Διαπροσωπικές σχέσεις και εξαρτήσεις (SQ004)	493
Εθισμός και εφηβική ηλικία (SQ005)	896
Προστατευτικοί παράγοντες ενάντια στον εθισμό (SQ006)	701
Οι συνέπειες του εθισμού (SQ007)	825
Σύνολο ολοκληρωμένων ερωτηματολογίων	1049

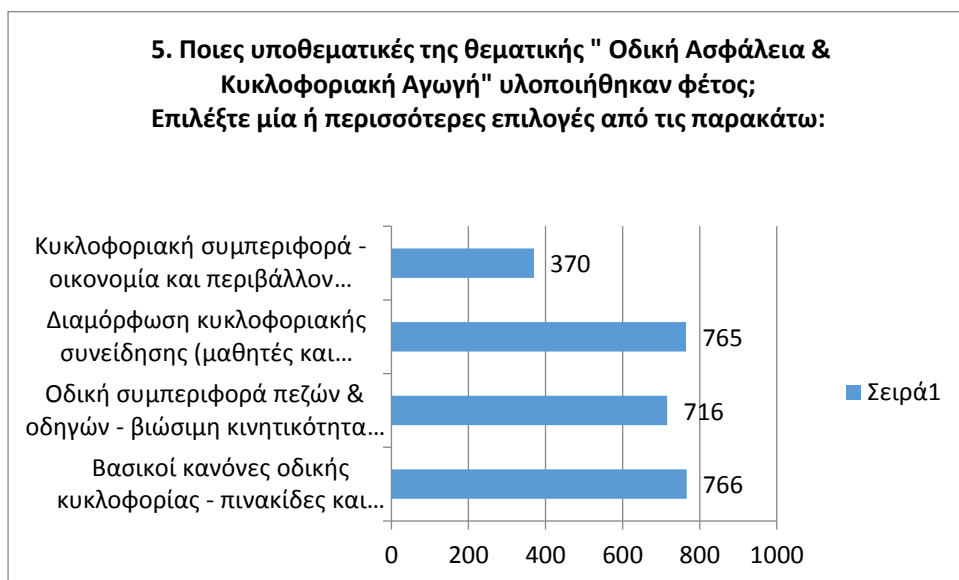
Πίνακας 6

Ποιες υποθεματικές της θεματικής "Οδική Ασφάλεια & Κυκλοφοριακή Αγωγή " υλοποιήθηκαν φέτος; Επιλέξτε μία ή περισσότερες επιλογές από τις παρακάτω:

Βασικοί κανόνες οδικής κυκλοφορίας - πινακίδες και σήμανση κ.λ.π (SQ001)	766
Οδική συμπεριφορά πεζών & οδηγών - βιώσιμη κινητικότητα - εμποδιζόμενα άτομα (SQ002)	716
Διαμόρφωση κυκλοφοριακής συνείδησης (μαθητές και μαθήτριες ως οδηγοί και ως επιβάτες) (SQ003)	765
Κυκλοφοριακή συμπεριφορά - οικονομία και περιβάλλον (SQ004)	370
Σύνολο ολοκληρωμένων ερωτηματολογίων	1.049

Πίνακας 7

Ποιοτικά σχόλια

Τα δυνατά σημεία της θεματικής εβδομάδας 2018-19

«Η θεματική εβδομάδα (Θ.Ε.) κατά τη φετινή σχολική χρονιά έχει φτάσει σε ένα στάδιο ωρίμανσης τέτοιο που επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να κινηθούν με μεγαλύτερη άνεση.»

«Οι μαθητές έχουν πλέον ιδιαίτερα θετική στάση απέναντι στον θεσμό και ειδικά κατά τη φετινή σχολική χρονιά επέδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον στα θέματα που αφορούν τη δημοκρατική συνύπαρξη.»

«Υπήρχε ποικιλία στη θεματολογία και στις δράσεις που οργανώθηκαν από τους καθηγητές και τον διευθυντή του σχολείου.»

«Το βαρόμετρο αποτέλεσε εξαιρετική βιωματική εμπειρία. Οι μαθητές αποκόμισαν πολλαπλά μαθησιακά οφέλη, ενισχύθηκαν οι συνεργασίες και καλλιεργήθηκε κουλτούρα αποδοχής.»

«Πολύ καλό υλικό με δράσεις που πρότεινε φέτος το ΙΕΠ (Compass, Living Democracy, Βιβλιοθήκη κλπ).»

«Ευχάριστο κλίμα που χαρακτήριζε την όλη διαδικασία.»

«Ο βιωματικός της χαρακτήρας. Το πνεύμα συνεργασίας μεταξύ των μαθητών.»
 «Η ανταλλαγή επιχειρημάτων που διατυπώθηκε από τους μαθητές. Η διαθεματικότητα των δράσεων.»

«Η προθυμία τρίτων να συνδράμουν στο εγχείρημα.»

«Δόθηκε η ευκαιρία να γίνουν διαθεματικές προσεγγίσεις.»

«Επιτύχαμε σχολείο ανοιχτό στην κοινωνία, στην έρευνα, στην καινοτομία, στην παραγωγή και στην οικονομία. Καθιερώσαμε στην συνείδηση των μαθητών την έρευνα ως πρωταρχικό στοιχείο εκπαίδευσης, μαζί με αξίες και αρχές, ανάπτυξης, οικονομίας, προσφοράς στην κοινωνία και κατ' επέκταση στον ίδιο τους τον εαυτό, ενώ παράλληλα αναπτύξαμε τις περιβαλλοντικές τους ευαισθησίες.»

«Σε ένα εσπερινό γυμνάσιο θεωρούμε ότι η θεματική εβδομάδα είναι απαραίτητη: Μαθητές διαφόρων ηλικιών ... μαθαίνουν μέσα από τη διαφορετικότητα, διαμορφώνουν στάσεις, κοινωνικοποιούνται και πορεύονται στην κοινωνία με περισσότερα εφόδια.»

«Για την Γ' Γυμνασίου η θεματική αυτή θεωρείται άκρως απαραίτητη.»

«Η θεματική εβδομάδα απευθύνεται στο σύνολο της σχολικής κοινότητας με στόχο την παροχή υποστήριξης και τη δημιουργία ενός υγιούς και ανεκτικού πλέγματος σχέσεων σε κάθε σχολική κοινότητα.»

«Κατάρριψη μύθων, που συνδέονται με τη χρήση ουσιών.»

«Ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής, λήψης αποφάσεων, μείωσης του άγχους και θετικής αντιμετώπισης των καταστάσεων.»

Τα αδύναμα σημεία της θεματικής εβδομάδας 2018-19 (επιλογή χαρακτηριστικών σχολίων)

«Εμπόδιο η διαδικασία εισόδου τρίτων στα σχολεία.»

«Η μη έγκαιρη αποστολή του ερωτηματολογίου αποτίμησης για να υπάρχει δυνατότητα να το επεξεργαστούν καλύτερα οι καθηγητές.»

«Ο χρόνος, βέβαια, ήταν ανεπαρκής για την πραγματοποίηση τόσο πολυδιάστατων θεμάτων. Καλό θα ήταν να προστεθεί χρόνος για την συνεργασία των συναδέλφων πάνω στην ίδια θεματική ενότητα.»

«Η μη προσθήκη του επαγγελματικού προσανατολισμού στις θεματικές, όπως προτείναμε πέρυσι.»

«Ωστόσο αδυναμία αποτελεί η έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής (βιντεοπροβολέας, αίθουσες πολυμέσων κ.λ.π.).»

«Το μοναδικό πρόβλημα που αντιμετωπίσαμε ήταν η δυσκολία ανταπόκρισης στα αιτήματά μας από τους προτεινόμενους φορείς για επίσκεψη στο σχολείο και ενημέρωση των μαθητών.»

«Χρονοβόρα διαδικασία για τη συμπλήρωση του ωρολογίου προγράμματος.»

Γραφείο Επιστημονικών Μονάδων Κύκλου Α' • Αν. Τσόχα 36, 115 21 Αθήνα

Τηλ. 2131335551, e-mail: scientific_bureau_A@iep.edu.gr

«Τα θέματα είναι πολλά και ο χρόνος δεν επαρκεί για να συζητηθούν όλα όπως πρέπει και να εμπεδωθούν. Από τους μαθητές υπάρχει ενδιαφέρον, αλλά πάντα υπάρχουν άτομα που αδιαφορούν.»

«Στα αρνητικά στοιχεία θεωρούμε ότι είναι η καθυστέρηση της εγκυκλίου σχετικά με τη φετινή θεματική και η δυσκολία του προγραμματισμού των δράσεων δεδομένου ότι στο σχολείο μας έρχονται αρκετοί εκπαιδευτικοί που διδάσκουν σε πολλά διαφορετικά σχολεία.»

Ανακοινώσεις σχολείων

Και μια ωραία ανάρτηση: <http://gym-peram.reth.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/2014-02-08-15-16-05/324-thematikh2019>

Προτάσεις από τα σχολεία

«Ως πρόταση βελτίωσης θα καταθέταμε τη δυνατότητα καταχώρισης σε κάποια πλατφόρμα, διαλέξεων, παρουσιάσεων και δράσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της Θ.Ε., έτσι ώστε φορείς και ειδικοί που δεν έχουν τη δυνατότητα να παρουσιάσουν σε απομακρυσμένα σχολεία, όπως το δικό μας, να έχουν τη δυνατότητα, έστω και έμμεσα, να έρθουν σε επαφή με τη σχολική μας κοινότητα.»

«Προγράμματα που αφορούν ζητήματα όπως οι εξαρτήσεις και οι διαφυλικές σχέσεις να αναπτύσσονται, αφού προηγηθεί επιμόρφωση εκπαιδευτικών.»

«Θεσμική σύνδεση σχολείου με φορείς υγείας και πρόληψης.»

«Εκπαιδευτικό υλικό που να προσανατολίζεται να καλύψει το γνωστικό επίπεδο των ΑΜΕΑ π.χ οπτικοακουστικές εκπαιδευτικές προτάσεις.»

«Η θεματική σώμα και ταυτότητα θα έπρεπε να συνοδεύεται και από αθλητικές δραστηριότητες.»

«Να μην περιορίζεται μόνο στον χώρο του σχολείου, αλλά να υπάρχει διάχυση στο κοινωνικό σύνολο με διαλέξεις.»

«Δεν αρκεί η θεματική εβδομάδα για να αλλάξει η στάση των μαθητών σε θέματα ενσυναίσθησης.»

«Καλό είναι να γίνονται συζητήσεις καθ' όλη τη διάρκεια του έτους για τέτοια θέματα». Πιστεύω ότι η θεματική εβδομάδα θα ανέβει ποιοτικά σε απόδοση αν ενσωματωθεί μέσα στη σχολική χρονιά και όχι συγκεκριμένη εβδομάδα, για υπάρχει μια χαλαρότητα στον μαθητικό πληθυσμό.»

«Το Βαρόμετρο θα πρέπει να είναι διαθέσιμο στα σχολεία πολύ πιο νωρίς από τις 22-5-2019, για να υπάρχει χρόνος να οργανωθεί η δράση.»

Συμπεράσματα

Η θεματική εβδομάδα υλοποιήθηκε με επιτυχία σε όλη τη χώρα και σε όλους του τύπους σχολικών μονάδων (δημόσια, ιδιωτικά, ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, γυμνασιακές ΔΥΕΠ, συνεκπαίδευση). Τηρήθηκε το χρονοδιάγραμμα με ελάχιστες αποκλίσεις.

Από την επισκόπηση των σχεδίων εβδομαδιαίου προγράμματος υλοποίησης διαπιστώνεται ότι αξιοποιήθηκε ιδιαίτερα η ΥΑ της συνεκπαίδευσης και η συνδιοργάνωση δράσεων μεταξύ Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και τυπικής εκπαίδευσης.

Το **βαρόμετρο** χρησιμοποιήθηκε ελάχιστα ως εργαλείο έρευνας - δράσης για τη διερεύνηση και βελτίωση του σχολικού κλίματος στα θέματα δημοκρατίας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ωστόσο, ως το μοναδικό εργαλείο αποτίμησης της φετινής ΘΕ, απασχόλησε όλες τις σχολικές μονάδες κατά το διάστημα Μαΐου- Ιουνίου 2019, με αποτέλεσμα να εκτιμηθεί ότι αξίζει να δοθεί μια νέα ευκαιρία αξιοποίησής του, και μάλιστα ως **κεντρικής δράσης** κατά την επόμενη σχολική χρονιά.